

Standard for begynneropplæringen

Lesing / skriving og regning + engelsk

På Ytre Arna gjennomføres **stasjonsarbeid i lesing / skriving** og regning minst en gang i uken. Økten prioriteres i ressurslegging, og avdelingsleder deltar om mulig.

Stasjonsarbeidet brukes til systematisk opplæring og trening i lesing/skriving og regning som grunnleggende ferdigheter, særlig knyttet til lydinnlæring og analyse/syntese som byggesteiner i språket i både lesing og skriving, og til tallinnlæring og regnestrategier som byggesteiner i regning.

Rammen for god læring

MÅL	Mål hentes fra trinnets standard med progresjonsbeskrivelse for lesing/skriving og regning. Intro til stasjonene, ca 10 min, der lærer har dialog med elevene om mål for økten (skriftlig på tavlen). Hva skal vi lære om eller trene på i dag? Hvorfor og hvordan? Og hva vil vi snakke om etter vi har jobbet? (gjern få refleksjonsspørsmålene nå).
AKTIVE ELEVER	3 eller 4 stasjoner a 15-20 min. Elevene er delt i grupper på 4-5 elever. Vi bruker blandede og gjennomtenkte grupper. Innholdet på stasjonene er variert og innebærer ulike aktiviteter der elevene er aktive (der de selv må tenke og gjøre, men gjerne også være fysisk aktive). Alle stasjonene jobber mot samme mål. Fokus på samhandling og samarbeid, enten to og to eller hele gruppen. Vi lærer sammen! Minst en av stasjonene er lærerstyrt, gjerne veiledet lesing. Lærerstyrte stasjoner kan bli selvstyrte stasjoner når de er godt kjent for elevene.
VURDERING FOR LÆRING	Refleksjonssamtale etter stasjonene, ca 10 min. Ifht øktens mål; Hvor lærte du best? Hva lærte du eller trente du mest på i dag? Og- hvilken stasjon likte du best og ønsker igjen neste gang? Lærer styrer samtalen, alle får ordet etter tur.

Lesing / skriving

Veiledende progresjonsplan i innlæring av norsk språk: lyder, tegn, ord og ordklasser.

Denne er en detaljering av skolens progresjonsplan 1-7

Tid	Innhold
1.trinn høst	Bokstavinnlæring: <i>To til tre bokstaver i uken, med noen uker opphold med repetisjon</i> <i>Elevene skal kunne forme bokstaven, kunne bokstavlyden, vite om bokstaven er en vokal eller konsonant og kunne lytte ut lyden i ord (først, sist, i midten).</i> Følger Askiraski sin bokstavprogresjon og henter opplegg derfra. Bruker også den digitale ressursen og kartleggingen. Rim. <i>Elevene skal leke med rim og rytme. Elevene skal kunne lytte og finne ord som rimer.</i> Lesing <i>Elevene skal øve på ordavkoding. De skal øve på å trekke lydene sammen til ord.</i> <i>Elevene skal øve på å lese korte setninger.</i> Funksjonell håndskrift <i>Elevene skal kunne skrive bokstavene riktig og ha en skrift som er rask nok til å skrive under tidspress (skrivehastighet), og tydelig nok til at andre forstår hva som står der (skrivekvalitet).</i>
1.trinn vår	Vokaler og konsonanter <i>Elevene skal kunne skille mellom vokaler og konsonanter og vite hva som skiller dem (Vokaler uttales med fri luftstrøm, mens konsonanter lages ved at luftstrømmen hindres av tungen, tennene eller leppene).</i> Diftonger <i>Elevene kunne lese og skrive ord som inneholder diftongene. De skal vite at diftonger blir ansett som en vokallyd satt sammen av to vokaler.</i> Vanlige konsonantforbindelse: bl, br, sk, skr. <i>Eleven skal kunne lese og skrive ord med nevnte konsonantforbindelsene.</i> Lesing <i>Elevene skal kunne lese ord og korte setninger.</i> <i>Elevene skal begynne å automatisere korte ord.</i> Høyfrekvente ord <i>Elevene skal kunne lese og skrive høyfrekvente ord med to – fem lyder.</i> Tekstskaping

	<i>Elevene skal kunne produsere enkle setninger med mening. Som for eksempel jeg ser – setninger.</i>
2.trinn høst	Vokaler og konsonanter (bokstavrepetisjon) <i>Elevene skal ha en kort repetisjon av lydene de har lært. Elevene skal kunne vite navnet på bokstaven og kunne koble dette til riktig lyd.</i> <i>Elevene skal kunne bruke lydene til å skrive ord og korte setninger.</i> Diftonger Ng og nk-lyden <i>Elevene skal kunne lese ord med den aktuelle lyden og de skal kunne skrive ordene riktig.</i> <i>Elevene skal lære enkle regler for rettskriving knyttet til de aktuelle lydene.</i> Funksjonell håndskrift <i>Elevene skal kunne skrive bokstavene riktig og ha en skrift som er rask nok til å skrive under tidspress (skrivehastighet), og tydelig nok til at andre forstår hva som står der (skrivekvalitet).</i> <i>Elevene skal øve på å ha mellomrom mellom ordene når de skriver.</i>
2.trinn vår	Stumme lyder (h,d,t,g) Hv-lyden og spørreordene O for Å <i>Elevene skal kunne lese ord med den aktuelle lyden og de skal kunne skrive ordene riktig.</i> <i>Elevene skal lære enkle regler for rettskriving knyttet til de aktuelle lydene.</i> Lesing <i>Leseflyt: Tekstene blir lengre, og elevene øver på å lese ordene mer automatisk slik at lesingen ikke hakker.</i> <i>Forståelse: Elevene skal kunne gjens fortelle hovedinnholdet i det de leser, og svare på enkle spørsmål direkte knyttet til teksten.</i> Tegnsetting: punktum, stor forbokstav, utropstegn og spørretegn <i>Elevene skal kunne brukt ulike tegnene i tekstskrivingen sin.</i> Tekstskaping <i>Elevene skal kunne produsere egne tekster som for eksempel å skrive lister, logg eller tekst til et bilde.</i> <i>Elevene skal kunne bruke kunnskapen sin om spørreordene til å skrive spørsmål og svare på spørsmål.</i> <i>Elevene skal ha god kunnskap om hva en setning er og hva som må til for å kunne kalle det en setning.</i> Digital skrift: <i>Elevene skal øve på å skrive med flyt på tastaturet.</i> <i>Elevene skal øve på å skrive ord, setninger og tekster digitalt.</i>

3.trinn høst	Vokaler og diftonger Kj-lyden Sj-lyden Dobbel konsonant <i>Elevene skal kunne lese ord med den aktuelle lyden og de skal kunne skrive ordene riktig.</i> <i>Elevene skal lære enkle regler for rettskriving knyttet til de aktuelle lydene.</i> Funksjonell håndskrift <i>Elevene skal kunne skrive bokstavene riktig og ha en skrift som er rask nok til å skrive under tidspress (skrivehastighet), og tydelig nok til at andre forstår hva som står der (skrivekvalitet).</i>
3.trinn vår	Ordklasser: Substantiv, adjektiv og verb. <i>Elevene skal kunne identifisere, lese og skrive ord i de forskjellige ordklassene. De skal også kunne skille mellom ordklassene. Elevene skal ha kjennskap til bøyning av substantiv, adjektiv og verb.</i> Dobbel konsonant 2 <i>Elevene skal kunne skille mellom ord med kort og lang vokal. Elevene skal kunne skrive og lese ord med dobbel og enkel konsonant riktig.</i> Lesing <i>Flyt og utholdenhet: Elevene leser mer flytende og mestrer bøker med mer sammenhengende tekst.</i> <i>Søkelesing: Øve på å skimme tekster for å finne spesifikk informasjon.</i> <i>Dypere forståelse: Elevene lærer å trekke slutninger (forstå ting som står "mellom linjene").</i> Tekstskaping <i>Elevene skal kunne utvide mengden tekst de skriver fra setninger til lengre tekster.</i> <i>Elevene skal øve på å skrive mer utfyllende tekst der de beskriver og øver på å skrive gode setninger.</i> Digital skrift: <i>Elevene skal øve på å skrive med flyt på tastaturet.</i> <i>Elevene skal øve på å skrive ord, setninger og tekster digitalt.</i> Tegnsetting: punktum, utropstegn, spørretegn og komma. <i>Elevene skal kunne brukt ulike tegnene i tekstskrivingen sin.</i>

4. trinn høst	Ordklasser 2: Repetisjon: substantiv, adjektiv og verb. <i>Elevene skal kunne identifisere, lese og skrive ord i de forskjellige ordklassene. De skal også kunne skille mellom ordklassene. Elevene skal ha kjennskap til bøyning av substantiv, adjektiv og verb.</i> <i>Elevene skal brukt riktig bøyningsform av ord muntlig og skriftlig.</i> Utvider elevenes ordklassekompetanse ved å lære videre om: Adverb, pronomen og preposisjoner. <i>Elevene skal kunne vite hvilken funksjon adverb, pronomen og preposisjoner har i språket vårt. De skal kunne aktivt bruke dette muntlig og skriftlig.</i> Repetisjon lyder: ng, nk, kj og skj- lyden. <i>Elevene skal kunne lese ord med den aktuelle lyden og de skal kunne skrive ordene riktig.</i> <i>Elevene skal lære enkle regler for rettskriving knyttet til de aktuelle lydene.</i> Funksjonell håndskrift <i>Elevene skal kunne skrive bokstavene riktig og ha en skrift som er rask nok til å skrive under tidspress (skrivehastighet), og tydelig nok til at andre forstår hva som står der (skrivekvalitet).</i>
4. trinn vår	Tegnsetting <i>Elevene skal aktivt bruke tegnsetting når de skriver setninger og lengre tekster. De skal aktivt bruke komma, punktum, utropstegn og spørsmålstegn.</i> Lesing <i>Ulike sjangre: Elevene mestrer både skjønnlitteratur og sakprosa. De kan lese tabeller, grafer og sammensatte tekster.</i> <i>Dybdelesing: De forstår fagtekster godt nok til å kunne lære nye temaer gjennom lesing alene.</i> <i>Egenrefleksjon: Elevene kan diskutere og vurdere tekster, samt bruke strategier for å løse opp i ord de ikke forstår</i> Tekstskaping <i>Elevene skal kunne skrive utfyllende setninger/tekster der de bruker blant annet kunnskapen deres om ordklassene.</i> <i>Elevene skal kunne skrive tekster der de beskriver, argumenterer og reflekterer.</i> <i>Elevene skal ha kunnskap om ulike sjangre.</i> <i>Elevene skal vite forskjellen mellom fakta og fiksjon.</i> Digital skrift: <i>Elevene skal øve på å skrive med flyt på tastaturet.</i> <i>Elevene skal øve på å skrive ord, setninger og tekster digitalt.</i> <i>Elevene skal skrive tekster tilhørende ulike sjangere digitalt.</i> <i>Elevene skal skape multimodale tekster digitalt.</i>

Regning:

Veiledende progresjonsplan i innlæring av matematikk: former, begreper, tall og regning.

Tid	Innhold
1.trinn høst	Sortering: utforske, tegne og beskrive. Vise forståelse for parkobling. Tallene 0-10: mengde, form og telling. Koble mengde og tallsymbol, tallinje Telling: telle med flere om gangen, forlengs og baklengs Regning med tallene 1-10: addisjon og subtraksjon, begrepet tiervenner
1.trinn vår	Tallene 11-20: mengde, form og telling. Koble mengde og tallsymbol, tallinje Telling: telle med flere om gangen, forlengs og baklengs Regning med tallene 0-20: addisjon og subtraksjon, begrepet tiervenner/tjuervenner, tallinje Begrepene dobling og halvering
2.trinn høst	Tallene 0-20: repetisjon fra 1. trinn Tallene 20-40: mengde, form og telling. Koble mengde og tallsymbol, posisjonssystemet og tallinje Tallene 1-100: mengde, form og telling. Koble mengde og tallsymbol, posisjonssystemet og tallinje Begreper: dobling og halvering, oddetall og partall
2.trinn vår	Posisjonssystemet: enerplass, tierplass og hundrerplass Telling: telle framover og bakover fra et gitt tall, telle med flere om gangen, telle forlengs og baklengs Regning med tallene 0-100: addisjon og subtraksjon, uten tierovergang, regnestrategier Regning med tallene 0-100: med tierovergang, addisjon og subtraksjon, regnestrategier
3.trinn høst	Tallene 0-100: repetisjon fra 2. trinn Tallene 0-1000: posisjonssystemet, mengde, form, telling, telle med flere om gangen, telle forlengs og baklengs Begreper: dobling, halvering, oddetall og partall
3.trinn vår	Regning med tallene 0-1000: regnestrategier, addisjon og subtraksjon, oppstilte og uoppstilte praktiske oppgaver Multiplikasjon / Divisjon: forklare og utføre multiplikasjon og divisjon i 2,3,4,5 og 10-gangen
4. trinn vår	Multiplikasjon <i>Elevene skal automatisere gangetabellen.</i> Divisjon <i>Elevene skal forstå sammenhengen mellom multiplikasjon og divisjon.</i>

	Tallene fra 0 – 10 000
	Regning med tallene 0 – 10 000
4. trinn høst.	Måling
	Brøk
	Tekstoppgaver
	Problemløsningsoppgaver

Engelsk:

Veiledende progresjonsplan i innlæring av engelsk

Temaene er veiledende for 2. og 3. trinn. Dersom andre temaer passer bedre, tilpasses planen deretter. Planen skal gi elevene en naturlig progresjon innenfor temaene.

Tid	Tema	Innhold
1.trinn høst	Colours Numbers At school Weather Christmas	- Koble navn til riktig bilde/gjenstand - Kunne trekke bokstavlyder sammen til ord - Kunne rim og regler knyttet til tema - Kunne forstå, uttale, lese og skrive noen ord knyttet til tema - Kunne spørre og fortelle hverandre om ulike tema
1.trinn vår	The year/seasons Clothes Food Animals Family	
2.trinn høst	Colours Numbers At school Weather Christmas	Nivå 1: - Koble navn til riktig bilde/gjenstand - Kunne trekke bokstavlyder sammen til ord - Kunne rim og regler knyttet til tema - Kunne forstå, uttale, lese og skrive noen ord knyttet til tema - Kunne spørre og fortelle hverandre om ulike tema Nivå 2: - Skrive setninger knyttet til tema - Lytte til korte tekster og forstå innholdet - Delta i korte innøvde dialoger - Bruke begreper for å uttrykke seg som for eksempel I like/I don't like, small/big, I am/you are.
2.trinn vår	The year/seasons Clothes Food Animals Family	
3.trinn høst	Colours Numbers At school Weather Christmas	Nivå 2: - Kunne forstå, uttale, lese og skrive noen ord knyttet til tema - Kunne spørre og fortelle hverandre om ulike tema - Lytte til korte tekster og forstå innholdet - Delta i korte innøvde dialoger Nivå 3: - Kunne bruke det engelske språket for å bli forstått og samtale med andre - Lese, skrive og forstå tekster - Kunne plassere ord i ordklassene substantiv, adjektiv og verb. - Bruke begreper for å uttrykke seg som for eksempel I like/I don't like, small/big, I am/you are, he/she/it, a/an. - Kunne skrive setninger på engelsk med riktig setningsstruktur.
3.trinn vår	The year/seasons Clothes Food Animals Family Ordklasser (subst., adjektiv og verb)	

Aktiv, lekpreget og målrettet læring i begynneropplæringen

I arbeid med stasjoner eller 2-delning ønsker vi aktive elever som lærer gjennom lekpreget aktivitet. Elevene skal være aktiv fysisk, men også kognitiv aktiv i sin egen læring.

- Starter økten med mål, gjennomgår målet og knytter aktivitetene opp mot målet.
- Elevene er aktiv i egen læring ved at de forestår hvorfor de gjennomfører aktiviteten. Elevene skal også være fysisk aktiv.
- Vi avslutter økten med en gjennomgang av hva vi har lært og hvilke aktiviteter/oppgaver elevene lærte av (**vurdering for læring**), og hvilke aktiviteter/oppgaver de ønsker å ha igjen (**medvirkning**).

Rammen for god læring

1. **Målretting:** elevene vet og forstår hva de skal lære og øve på
2. **Aktive elever:** elevene forstår og påvirker egen læring, og utvikler egne læringsstrategier.
3. **Vurdering for læring:** elevene gis mulighet til å reflektere over egen mestring og hvordan de har lært det, og får støtte til videre læring.

Forslag til konkrete læringsoppgaver for aktiv læring:

Aktivitet	Beskrivelse
Klypekort	Kort med flere ulike svaralternativer, elevene løser oppgaven og setter klype på riktig svar. Elevene kan også få i oppgave å skrive svaret etterpå i en bok eller whiteboard eller Post-it.
Kreativ oppgave (plastelina, maling, tegning osv)	Elevene maler, tegner eller former bokstaver, tall, ord, regnestykker osv.
Spill	Spill knyttet til tema. Kan brukes i både lesing/skriving, engelsk og regning.
Gulvet er lava	Oppgaver henges opp i for eksempel tråder i gangen. På gulvet har vi puter, matter eller stoler. Elevene skal få tak i oppgaven uten å være borti gulvet(lava). Eleven tar oppgaven med seg inn i klasserommet, svarer, og henger lappen tilbake.

Bilteppe	Elevene kjører biler på bilteppet. De kjører bilene til en oppgave. Løser oppgaven og kjører bilen videre til riktig svar. Kan lages med leseoppgaver eller regneoppgaver.
Tallinje	
Veiledet oppgave	En oppgave der lærer sitter sammen med en liten gruppe. For eksempel veiledet lesing eller veiledet regning.
Skrive med lydstøtte	Skriver, setninger eller tekst med lydstøtte. Kan brukes både i norsk og engelsk.
Digital oppgave	
Bokstav/tall - brikker	
Hente oppgaver	Kan brukes til alle temaer. Skriv ord, regnestykker, ordklasser osv. på lapper. Heng/legg lappene et stykke unna elevene. Elevene skal hente lappen, gjennomføre oppgaven og legge lappen tilbake.
Spinner	Spinner med regnestykker, lydoppgaver eller bokstaver. Elevene spinner, løser oppgaven og svarer. I regning kan de for eksempel svare på et regnestykke ved å skulle kaste en rispose på riktig svar.
Les og tegn/fargelegg	Elevene leser og fargelegger/tegner.
Regn og fargelegg	Elevene regner og fargelegger med riktig farge.
Bibliotek stasjon med oppdrag	
Tannløs	
Domino	
Myldrebilde	

Materiell finnes på småtrinnet sitt arbeidsrom, og lærerne samarbeider og deler på materiell og erfaringer til elevenes beste og for å videreutvikle egen og skolens praksis.